

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

**[Theologische Traktate, gedruckt und handschriftlich] -
Cod. Rastatt 23**

Verardus, Maximilianus

[S.l.], [Ende des 15. Jahrh.]

Auisamentu de cocubinarijs no absoluendis

[urn:nbn:de:bsz:31-284137](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-284137)

(Jakob *Wimpfeling)

8(6)

videtur Arnoldus von Tengen

WR501

+ Quisamentū de cō- cubinarijs nō absoluendis quibus

cumq; ac eorum periculis q̄ plurimis. A theologis Colonienſibus approbatum cum additionibus ſacraſſimorum canonum.

¶ Contra venerē ſacerdotū Poeta gentilis.

Hæce abeſſe procul iubeo. diſcedite ab aris

Quos tulit beſterna gaudia nocte venus

Caſta placent ſuperis. pura cum veſte venite

Et manib; puris ſumite fontis aquas

¶ Si apud gentiles ſacerdotes ſacrificaturos immūdiſſia deſecta bilis fuit quāto magis apud chriſtianos qui corpus chriſti ſumunt

¶ Sanctus Hieronim⁹ de

¶ ſacerdos tibi licite de altari vitare. nō luxuriare permittitur

¶ Hieronim⁹.

Veritas odium parit.

¶ Helldias

Sed ſub iuſto iudice vincit.

(1507)

¶ Quia multorum ludibrio fit quod ineptias partim carnalium nescit discurre. Itaque ut obstruat os loquentium iniquum in istis copulationibus ponitur allegatio et probatio doctorum secundum materiam erigentiam. ne videantur fantasie et monachorum somnia. quemadmodum carnales interpretari solent et abominari

Confessor mi venerabilis auctoritas
hac de concubinariorum peccatis nonnulla tecum communi. quapropter tua gratia hec mouetur questio

¶ Vbi et per quod possit ostendi concubinarium nisi concubina abiciatur non debere absolui. ¶ Et quatenus hanc discutere maior sit viresque meas excedat. fragmentum tamen alienis his desuper medicamentis collectis. rater vobis te reficiat. Rursus igitur per quod dicitur in primis aliisque deposita anneris auscultata. vno dicitur per quod supposito vobis. Omnis fornicator et concubinariorum concubitor est prohibita in lege nature quam in lege Moyse et gratie et est mortalis culpa. Cuius probatio per quod b. Tho. secunda secunda et aliunde. et etiam clare per quod Richardum in quarto. dist. cxxij. quod adducit Henricus berp in speculo suo aureo. precepto. vi. fimo. iij. vbi apte nedum per quod rones theologorum sed etiam sacris canonibus idem ad locum manifestat. Idem patet per Jo. an. in cle. de here. ad nonam. licet autoritas sola sacrescripture ad hoc sufficeret. i. ad Cor. vi. vbi apostolus dicit Noli errare neque fornicatores neque idolis seruientes neque adulteri regnum dei possidebunt. Hanc infallibilem veritatem catholicam presupposita sequitur conclusio prima. quod cum ceteris de Concubina sicut de concubinariis est intelligenda.

Conclusio Prima Fornicari seu concubinari occulte non notorius siue sit laycus siue domicellus siue sacerdos quoniam est periculum de recidiuo in fornicatione etiam licet abstineat non potest nec deus absolui nisi concubina abiciatur. ¶ Hanc conclusionem ponit Angelus in summa. titulo concubinariorum. probans eadem quod istis non est rite peritus Et ad hoc adducit. ca. xxiiij. q. ij. legat. vbi dicitur quod nec a christo nec ab apostolis venia nisi se corrigentibus fuisse concessa et non in errore duratibus. Probat etiam per quod maria; illa theologica a doctore Cancellario Berfon in suis regulis moralibus notata vobis. Agere incertum et dimittere certum in materia moralis. vbi sic. Exponere se periculo peccati mortalis est peccatum mortale. sed periculo recidii fornicationis se exponere est agere incertum et periculo peccati mortalis se exponere. quod est peccatum mortale. et per quod prius concubinariorum huic se exponens peccat mortali. et sic in tali casu non est absolue

¶ Aduertendum tamen circa maiorem quod illa maxima intelligitur secundum Cancellarium vbi dicitur quod in illis vel tale est vehementer et probabiliter incertum eque sicut oppositum vel magis. tunc enim illud quod agitur non carebit mortali culpa aliter non oportet. hec ille. Exempta causa probat ponit de concubinario occulto secundum concubina habentes quoniam ex peruersitate etate et qualitate eorum et alijs circumstantijs peccat incontinentie vitium vehementer imminere eorum aut magis quam castitatis. hoc consuet inter eos tunc concubinari sicut et concubina mor

taliter peccat p̄culo peccati mortalis peccati fornicatiōis se erpo
nēdo si nō abiecerit ꝛubinā. Sec̄at̄ ē de occulto cōcubinario q̄
nō imminet periculū recidiui. tal̄ em̄ tūc potest absolui. pur̄ etiam
notat̄ in Angelica summa neu. vbi s̄
Conclusio sc̄ba
Cōcubinari⁹ notou⁹ secū manifeste cōcubinā tenēs ꝛ pctm̄ ꝓtinu
ans licz sepe abstineat ꝛ abstinere ꝓponat nō ꝓt absolui nisi ꝛubi
nā abiciat. Hāc cōclonē ponit Angel⁹ vbi s̄. Et ꝓbat ꝓmo ꝓt sc̄a/
dalū actiuū mortale qd̄ d̄: spūale homicidiū. ruinā em̄ in mortale
pctm̄ ꝓmo ꝓ se ꝛ nō ꝓ accidēs sufficiēt̄ ꝓstat. Istud pater ꝓ b̄n̄
Tho. sc̄da sc̄de. q. xliij. Aut em̄ talis ꝛubinari⁹ notou⁹ ita ꝓuersus
est q̄ intēdit ꝓ cōcubituꝛ; ei⁹ notouū occasionē ruine. ꝓio ꝓstare in
pctm̄ sic fomalt̄ sc̄adaliꝛat ꝛ sp̄ale pctm̄ mortale sc̄z sc̄adali cōmit/
tit̄ distinctū a fornicatiōe ꝛ alijs pctis sp̄e ꝓ charitatē ꝓimi agēdo
qd̄ patz̄ ex ꝓte finis intēti q̄ dat̄ sp̄e; in moralibz. Finis enī; h̄mōl
dictus sc̄z ruinā in pctm̄ ꝓstare ē sp̄ale nocumētū spūale. ꝛ sic op
ponitur directe correctiōi fraternē in qua intenditur rōne charita
tis spūalis nocumēti remotio. Quādo ergo cōcubinaris ꝓr no
rouū cōcubituꝛ; hunc finem intendit sequit̄ q̄ mortalt̄ sc̄adaliꝛat.
¶ Aut secundo nō intendit occasionē; ruine ꝓr peccatū ꝓximo
ꝓstare ꝓout cōmunit̄ fit. nihilomin⁹ quia peccatū suū; mortā
lē est manifestum occasionē ruine ꝓr se in mortale peccatū ꝓstare
quare sc̄adaliꝛat ꝓr se licet materialiter ꝛ scandalū actiuū mortā
le ꝓr se cōmittit. quod alias occasionatiū dicit̄ seu sc̄adali enī;
ꝓr accidēs. id est ꝓter intentionē agentis. Huius declaratio est
fundamētū; pater ꝓr beātū Tho. in quarto. dist. xxxvij. qui dicit̄
Sicut quilibet actus virtutis habet ordinē ad finem charitatis
etiam si actu nō ordinē ad finem illum et sic habet aptitudinē vt
imparetur a charitate. ita quodlibet peccatū quātū; est de se habz
ordinē ad cōtrariū finem etiam si ille finis non intendatur ab agēte
¶ Sed queritur vnde fornicatio et quodlibet peccatū habet quod
dicatur scandalū. Respondetur ꝓm̄ eundē q̄ ex circūstantiis aditū;
cta que dicitur coram alijs seu in manifesto peccare. oportet enim
q̄ spūalis ober qui scandalū dicitur in via ant̄ uisū ob̄iciat̄. qd̄
fit ꝓr illam circūstantiā; sc̄z dum in noticiam eius venit. Pctm̄
igitur licet ab exteriori nō possit habere causam sufficiētē eo q̄ est
voluntariū; potest tamen habere causam ꝓ se inductā que ꝓr
se nata est inclinare ad peccatū; ad h̄ q̄ aliquis ducat̄ in peccatū;
vt patuit in ꝓmo membro conclusiōis. ꝛ h̄ ex ꝓte alicuius intēdē
tis. Vel secundo si quis nō intēdat tamē ex suo genere ip̄i; factum
est tale quod de sui rōne habet quod sit inductiuū ad peccandum
puta cum aliquis publice facit peccatū vel quod habet similitudi
nem peccati. talis ꝓprie dat occasionē ruine. vnde vocatur scan/
dalum actiuū. hec beatus Thomas in locis ꝓre allegatis

¶ Concludit igitur licet fornicari⁹ notori⁹ p⁹ peccatū suū manifestū cā; p⁹
se insufficientē primo ad ruinā alic⁹ peccati ponat. sufficientē tñ per se
inductivū ad ruinā z mortale peccatū p⁹stat. vñ sequit⁹ q⁹ nō ē absolue
dus mortali em̄ scādahzar licet nō intendat Quare ch⁹s in euāge
lio Matth. x. vij. Bñ dixit Ue illi p⁹ quē scādālū venit. ve at impozi
rar dānatōez eternā Et signāter d⁹ venit. q̄si diceret etiā si h⁹ nō intē
deret se z scādahzare. tñ opus ei⁹ tūc est q⁹ venit inde scādālū. Ita al
legat Antonin⁹ hāc autoritatē scōa pre de scādalo ¶ Secūdo p⁹
cipalis cōclusio hec p⁹bat. qz notori⁹ cōcubinari⁹ tal⁹ p⁹riuas peccatū
licet q̄ pluries abstinere velit. nihilomin⁹ p⁹iculo recidui fornicari
onis se cōmittit. q̄re mortali peccat. vt paruit in p⁹ma cōclusione.
et p⁹ cōsequēs nō est absolucō ¶ Conclusio tertia. Fornicari
us seu cōcubinari⁹ notori⁹ suspectus nō p⁹tinuās actu p⁹cti s; oino
cōtinētē desistit nec ē etiā in p⁹iculo recidui ita q⁹ decetero nunq̄
cōcubinā cōffecat adhuc nō p⁹t absolui nisi cōcubinā abiciat Hanc
cōclusionē notat angel⁹ vbi supra. Et p⁹bat. qz scādālū mortale est
cōmittit Eadē em̄ rō dādi occasiōē ruine primo in peccatū mortle
repi⁹ in isto suspecto cōcubinario sicut in vero. de q̄ in scōa p⁹lone
¶ Pro hui⁹ fundamērali declaratiōe notādū ex dict⁹ s. b. Tho. vbi su
pra. q⁹ in definitiōe scādali q̄ definit ē dictū vel factū min⁹ reccuz s;
bēs alijs occasiōē ruine. p⁹ h⁹ nedū p⁹phēdunt q̄ sunt fm̄ se mala s;
etiā q̄ hnt spēs mali q̄re notāter in definitiōe nō d⁹ dictū vl⁹ factū; p⁹
uersū. s; min⁹ reccū Vñ peccatū scādali actuū inuenit q̄re separati
ab alia spē peccati qd̄ p⁹stite in actu exteriori. vt q̄ act⁹ exteriori de
se nō ē peccatū nisi in q̄tū p⁹ quādā similitudinē peccati q̄ h⁹ narū ē dare oc
casiōē ruine in manifesto factū Sicut cū aliq̄s recumbit in idolo
scz in loco vbi cōedunt idol⁹ imolata. q̄uis cū h⁹ fm̄ se nō sit peccatū.
tñ qz h⁹ q̄ndā spēs mali vl⁹ similitudinē veneratiōis idoli. iō p⁹ alteri p⁹
bere occasiōez ruine. q̄re ap⁹ls monet ad Thessa. v Ab omni spē ma
la abstinere vos Et p⁹ter eadē cām. i. ad Cor. vij. p⁹cepit q⁹ carnes
idolis imolare q̄uis de se nō sit malū cōedere. p⁹ter scādālū tñ pu
lilloz cōedi nō dnt q̄re ibidē zeludēdo d⁹. q̄ p⁹pter si esca scādahzar
f⁹ez meū nō māducabo carnē in eternū. ne trēm meū scādahzēm.
Ad p⁹positū n⁹m q̄uis p⁹sonā aliq̄s secū tenere in se nō sit malū q̄
cauet actuale peccatū z p⁹iculū ei⁹. tñ qz eadē p⁹sona sunt cōcubinā z cō
cubinari⁹ z tpe suspect⁹ ē adhuc cū eadē de fornicatiōe. iō gerit spēs z si
militudinē veri cōcubinari⁹ notori⁹ tenēdo talē cōcubinā vñ scādālū
actuū p⁹mittit Et qz mortali peccati hec spēs z similitudo errat. sequit⁹ q⁹
sit scādālū actuū mortale fm̄ bñm Tho. i. q⁹ro. Spēs em̄ peccati mor
tal⁹ dimitteda ē. p⁹ter charitatē p⁹imi. de q̄ mus q̄re tenet p⁹uidere
saluti p⁹imi. z sic q̄ nō dimittit z charitatē agit Hērie⁹ hēp etiā al
legat dcm̄ bñm Tho. scōa scōe vbi d⁹ Quq̄ actū scādālū ē peccatū mor
tale. vl⁹ qz p⁹mittit actuū peccati mortali. vl⁹ qz p⁹mittit salutē p⁹imi. cū p⁹ca

conuadā nō p̄termittat aliq̄s facere qd̄ sibi libuerit. etiā si in se non
sit pecc̄m. Et replicat ibidē b̄eric⁹. v. p̄cepto. f̄m. vij. ad p̄positū dicēs
Coningit quēpiā ab actu qd̄ pecc̄i cessare. s; tñ pusilloz scādālū nō
cūtare. vt potē q; remānet cū illa in castitate quā pu⁹ tenuit in for
nicatōe. aut in occulto recipit in vxorē quā in māifesto habuit cō
cubinā. z i sibi idē ē iudiciū. hec ille. Et replicat etiā dñs arbōin⁹
scō. a p̄re d̄ scādālo di. Si q̄s nimīā familiaritatē h; cū aliq̄ p̄sona
suspecta z sentat hoīes scādālizari nepharia d̄ eis iudicādo z loqn̄
do. nec tñ vult dimittere nō curāz q; aliq̄ scādālizet q;uis nō itēdat
aliq̄s nephariū nec illos scādālizare. cū nō subit cā necāria illi⁹ fā
liaritatē peccat mortāl̄ dādo occasiōes illi⁹ ruine. hec ille. Quid pu
tas q; d̄ ꝓcubario n̄o secū inuerecūde h̄ndo p̄ cobabitatiōez cōcubi
nā suspectā. ¶ Igit̄ singlis notat̄ zcludit̄ q; p̄dic̄ ꝓcubari⁹ noīe z
nō re solū p̄ter spēs malā z similitudinē pecc̄i mortāl̄ ꝓcubit⁹ sc; māy
festi nō est absoluēd⁹ nisi ꝓcubinā abijciat. mortāl̄ em̄ scādālizat.
spēs qd̄ mala infirmis nocet z occidit eoz aīas. ¶ Cōtra hanc
cōclūsiōnē qd̄ eoz lic; ab actu pecc̄i fornicatiōis desistat. intrinsec⁹
tñ adhuc latēter veneno adūs infecti nolūt separi dicentes. Quid
ad nos si p̄p̄la dicat nos peccare. cū nos fuerim⁹ imunes. sufficit
nob̄ ꝓscia n̄ra. allegātes illd̄ Caronis. Eū recte viuas nō cures v̄ba
maloz. Arbitrj n̄ri nō ē q; quisq; loquat̄. S; reuera mēta ē iniq̄
tas sibiq; nō em̄ sunt imunes a pecc̄o mortāl̄ ad m̄h⁹. v; ex p̄te pe
riculi recidiui v; ex p̄te scādāli mortāl̄ occasiōe ruine p̄tio z p̄ue
infamie p̄stādo. Nec v; q; dicūt sufficit nob̄ ꝓscia n̄ra. tal̄ em̄ erro
nea ē. di. em̄. xij. q. i. nolo. dū res s; ꝓscia z fama. ꝓscia necāria tibi
fama. p̄tio tuo. q; ꝓscia z negl̄git famā crudel̄ ē. ¶ Sed re
plicat qd̄ā h̄ec. vt hipocrite. volūm⁹ ifamā b̄mōi p̄ter deū susti
nere. ac⁹ em̄ v̄ru; hūilitatē ē legit̄ em̄ in vitasparz d̄ mlti scis p̄a
bus q; p̄uā ifamā sustinebat. Et insūp̄ ad canonē allegatū r̄ndit.
q; intelligit̄ qñ quis ē inter illos qui pati sunt imitari famā. z nō in
ter illos qui solū pati sunt rep̄bēdere f̄m gl̄. c. senti. xi. q. ij. Itā dicūt
se inter rep̄bēsores ambulare. q̄re nō est curandū nobis de famā.
Ad hęc r̄ndet̄ f̄m b̄m̄ Tho. qd̄libero. l. v. v. q; p̄cept⁹ fame rōne
suūpius in aliq̄ ē v̄ru; hūilitatē. rōne tñ p̄m̄i. Quia est z crudeli
tas. Quāuis q; vez sit q; q; p̄sunt alijs. z ad imitandō; positi quib; l/
cumbit̄ ex offico v; n̄ru; p̄fectiōis alioz saluti puidere soluz teneat̄
famā custodire z infamā p̄ posse repellere. Et alij quib; custodiap
rime salutē iminet sue hūilitati puidētes famā v; infamā p̄tēnēt
possent z nō curare linguas d̄trabētūz ꝓpescere. nihilomin⁹ tamē
oēs occasiōes infamie subtrahere tenēt̄ absque actiūo scādālo trā
siri nō poss; qd̄ h̄ ē pecc̄ū hec snia. b. t. ho. v. i. sup̄ra. Per h̄ r̄ndet̄ ad
obiectiōes fucata. q; sancti p̄res ex hūilitate infamā sustinuerūt
s; nō dederūt occasiōes ifamie p̄ pecc̄m aut spēm seu similitudinē pecc̄i

quæadmodum errecati et effeminati ꝓcubinarij faciunt. siue q̄ p̄sint
inter eos qui habet imitari siue nõ semp in peccatoꝝ tenebris am
bulat nisi cõcubinã abijciãt Quis enim vt dicit bñs Tho. in quar
to. dist. xxxviii. siue p̄fectus siue imp̄fect⁹ tenet ad h̄ q̄ edificet prim
exemplo suo. fm illud Eccl. xvij. Deus vniciq̄ mandauit de pro
prio isto. quia nõ solum exempla maior⁹ s; etiã equaliũ et minor⁹
nata sunt mouere. hec ille ¶ Circa satisfactionẽ cõcubinarij publi
et notãdũ post albertũ in quarto quẽ. d. Anthonin⁹. scda pte. ij.
c. ij. §. i. allegat dicẽs. q̄ peccãtes manifeste dãnificãdo alios malo
exemplo precipue qñ hoc intẽdunt vel p̄tẽnunt seu parũpendũt scã
dalum alioꝝ p̄pter quod aliq̄ ruũt in diuersa vicia. tales tenent ad
satisfactionẽ bonis exẽplis manifestis. nõ aut̄ tenentur p̄pter hoc ad
publicã penitentiã. vt dicit Alber. sed ad edificandũz alios bonis
morbis manifestis. sicut scãdalauerũt p̄ mala manifesta hec ille.

¶ Conclusio Quarta que sequit̄ p̄dictas correlarie. et
est talis Confessor absolũs cõcubinariũ peccat mortali. nec nõ cõ
cubinari⁹ recipiẽs sacramẽtũ seu absolũtionẽ aduertẽtes. Prima
ps cõclusionis p̄bat. Absolũs nõ absolũcẽdũ. vt pura nõ rite con
tritũ. cõnuãtẽz mortale peccat mortaliter. Hec estã snia Ri
chardi in quarto. abuntur enim sacramẽto indigne ministrando.
S; sacerdos absolũs cõcubinariũ facit hmõĩ. aut enim ad mun⁹
cõnuãt peccatũ quo ad periculũ recidit. aut quo ad scãdalũz si
fuerit notorius. vt patet p̄ p̄clones dictas. ergo sequit̄ q̄ absolũs
cũdẽ peccat mortali. Nec obstat si p̄fessor talis dicat anq̄ absoluo
dicit cõcubinari⁹ se velle abstinere a cõcubina. doletq̄ de peccãto Hoc
certe nõ sufficit. vt sepe dictũ est. sed requirit̄ necessario q̄ cõcubinaz
abijciat. ¶ Sed queris forsã. nõquid sufficit voluntas abijciẽ
di in eo vt absoluat. Respondet q̄ si esset perfecta vt dicit sufficere
et sic quũs cõfessor excusatur absolũcẽdo qñ sibi et signis p̄bati libz
cõstat dñia de p̄fecta volũtate vel imp̄fecta seu dñia p̄tritiõis et ac
tritõis ipsius cõcubinarij absolũcẽdi. nõ tamen euz per signa cui
dentia hoc cõsisterit et notificat. Unde necessario aricdẽdũ est p̄f
fessor q̄ cõmunit̄ cõcubinarij in p̄fecta voluntate abijciẽdi deficiũt
et vera p̄tritiõẽ. Habent enim cõmunit̄ voluntatẽ imp̄fectã et
remissãz abijciẽdi cõcubinã in cõĩ dolẽtes dicũt doleo q̄ deũ offen
di. finali in h̄ statu p̄manere nolo. vna diez abijciã meã cõcubinãz
adhuc ita p̄ficere nequeo. me emẽdabo q̄rũ fragilitas p̄mittit hu
mana. dñs misericors ẽ et. et sic somniãdo mlti eoz ambulãt indi
gne sacramẽta sumẽtes S; certe hec volũtas remissa seu velleitas
cũ displicẽtia tali cõĩ nõ sufficit q̄ absolũatur. talis em̄ displicẽtia
impletã ẽ. deficiẽs a vera p̄tritiõẽ. vñ pon⁹ attritiõẽ b; in q̄ delecta
tio peccati totali nõ remouet s; sapor peccati aliq̄ mō manet fm sanctuz
Bonauẽ. in q̄rto. In signũ ẽ cũ de iug de separatõẽ seriose admouet̄

ab hoste antrantur in corde et amore adhuc radicaliter infecti et carnaliter diuersa querunt diuerticula ad preladium separationem sui concubinam. Requirit ergo antequam absoluatur perfecta voluntas abiiciens di concubinam cum perfecta displicentia de peccatis. q. fm. b. Tho. nominal contritio in qua homo totaliter affectum peccati dimittit et delectatio peccati totaliter remouet fm. Bonauē. Itaque considerandum quod tunc voluntas efficax est abiiciens quado nullus peccati mortalis. nec scandali periculum est in mora ex dilatoe et alijs circumstantijs. Huius signum erit quod non tardant post susceptam penitentiam abijcere concubinam nescit enim tarda molimina spiritus sancti gratia fm. Ambrosium sicut enim veneno intorcat omnibus postpositis cogitat de cura sic concubinarum vere contriti non abhorret. sed anhelant separari a concubinis. deum timentes et iudicia eius. Timor enim domini expellit peccatum. Eccl. i. Periculum autem peccati mortalis est in mora quado ad notabile tempus tardant concubinas abijcere eas tenentes aut tenere. ponunt et si vel ex parte recidui vel ex parte scandali. vt supra per conclusiones patuit. Quid igitur de confessoribus potius vt ita dicam adulariis qui aut propter timorem aut propter lucrum vel fauorem habendum damnabiliter sine aliqua restrictione absoluunt domesticos et alios magnatos cuiuscumque status qui de anno in annum concubinatum continuant cum proposito vero vel interpretatio ad minus quo ad cohabitationem tenere concubinas intendunt. Tales siquidem confessores placebo et raro dirige caritatem non attendunt quod sicut in firmi nisi morbi causa tollatur non sunt capaces sanitatis. sic nec isti nisi concubina abijciatur absoluuntur. irrisores alias sunt sacramenti. et penitentie non satisfaciunt. Est enim satisfactio penitentie peccatorum causas excidere nec suggestionibus carum aditum indulgere. prout diffinit Augu. in lib. de dogma. christianis que allegat magister sententiarum. distinc. xv. ¶ Secunda per conclusionis fuit quod concubinarum recipiens sacramentum penitentie et absolutionem scienter peccat mortaliter. Istud probatur per Bonauē. in quarto. dist. xvij. vbi vult quod accedens indispositus ad confessionem et absolutionem accipias sine dispositione phabili. vt quia continuat peccatum mortale quod in se est facit irritum sacramentum quod non est sine contempu. et sic de nouo peccat mortaliter. Nec enim est snia Richardi. ibidem. sed concubinarum est homo. non enim est contritus vt patuit per allegata. continuat enim peccatum vel dictum est vel exponendo se periculo recidui in mortale peccatum fornicationis vel ex parte scandali actum mortalis vt patuit per conclusiones. Et quibus sequitur vnum lamentabile quod non liberantur per confessionem a peccatis concubinarum dicti sed magis illaqueant. et nendum ipsi. sed et confessor eorum precipitatur. nouo enim peccato mortali sine sniam Richardi tam confessor quam confitens vincuntur sacramento penitentie abutentes. vt declaratum est.

Sequitur varia pericula corre-

larie dictis iā cōsonātia. Et primo circa sacerdotes Cōcubinos

Deu beu stibile spectaculuz spēale. quid tūc putas erit de cōcubinarijs sacerdotibz mutuo se absoluētibz immo in veritate dānablr se plus deturpātibz Dicit enī Panormi. in. c. viā. de cobabī. cleri. z muli. q̄ ad deū z se cōcubinari? ē suspēsus z peccat mortālī celebrādo. hec ille. Et eadē rōne circa alia sacramēta sumēdo z ministrādo Dicit enī b. Tho. in q̄rto. dist. xxiij. Et albert? sup dionisiūm. q̄ncūq; clīc? exercet officiū suū z exhibet se vt minister ecclie in pctō mortālī toties peccat mortālī. vnde q̄n tāgit res sacras vtēs suo officio mortālī peccat. requirit enī q̄ hō sc̄ta. sc̄tē tractet. O ter rēduz veridicū p̄bū sacerdotibz marie attēdēdū. Sequit enī et h̄ q̄ sacerdos fornicari? absolues q̄scūq; toties q̄tēs peccat mortālī indigne officō suo vtēs. sic quoties baptizat q̄tēs inūgit q̄tēs celebrat. q̄tēs publicē publice p̄dicat. zc̄ijs Et sic p̄hdolor ip̄ bene z meritorie agere existimās se plus inextricabilī illaqueat. In quāto q̄ h̄at piculo Pastor mercenario cōcubinario curā atq; cōmitēs p̄sanduz ē. oim enī pctōz q̄z in tali statu nō ē nūc? et p̄te ad ministratōis rē? ē z erit corā tremēdo iudice. Consentientes enī z facientes pari pena peccēdi sunt. x. vij. q. iij. oēs. Rō quicq; enī est cā cause ē cā causanī fm aurozē libi cāp. Quapropter pastor tenet de ceter p̄sonālī residere aut ecclīaz religere etiā si deberet medicare aū cōcubinario curā ecclie p̄mittat. Rō enī sūt faciēda mala vt eue niāt bona fm apl'm. In sup nō p̄recūduz z marie p̄ffori atten dēduz q̄ sacerdos cōcubinari? si fuerit māifest? ita q̄ nulla tergiver satioē celari p̄e talis ē suspēsus ab officō. p̄. xxij. dist. c. p̄ter. §. verū Et si celebrat est irregularis. c. i. de re iudicata. li. vi. Et sol? papa dispensat. c. i. de re iudi. li. vi. z. c. i. de sen. excō. li. vi. licz aliqui velintq; p̄quirat aliq̄ monitio aliter nō incurrat p̄dictas penas. b̄t tñ Angelus in sūma q̄ p̄mū sit veri? Sed quis hec aduertit. quis hu iuscemodi laqueos inextricabiles enodabit aut enarrare poterit. Certe h̄ in re magnuz. illic reptilia q̄z nō est numer?. Hic subiticef erior quidā intolerabilis p̄sumptuosus astucia diaboli inuēt? q̄rā dā sacerdotū p̄sertim cōcubinariōz qui celebraturi missaz. dum m̄ copīā sacerdotē habēt z opportunitatē p̄tēdi. nihilomin? veniūt alter ad alterutq; petentes suā cōfessionē faciēda dispensationē. z dicunt dispenset̄ mecum. Et sic ignari simulata z ficta dispensatiōē cōtenci sine cōfessionē ausu q̄dā temerario altare accedunt. Aut enim talis celebratur? p̄ceptuz implere p̄t aut nō. Si nō tunc dispensatiōne nō indigent. si sic tunc rōnabile ē z necariū q̄ fuer. v̄puta q̄ h̄z opportunitatē et copīā sacerdotē cui deuote secare et rite p̄fiteri p̄t

quare tūc dispensatio fieri nō p̄t. 3̄ em̄ rōz nō ē fidel̄ dispensatio. sed
crudel̄ dissipatio. pur̄ d̄r Bernar. ad Eugenū. lib. iij. Obuiat igit̄
huic p̄sūptuoso errori sacra scriptura setōz 7 doctoz deā p̄f̄r̄z scri
bētū sup̄ mḡm q̄rto sniaz. vt ē b. Tho. Durād. Petr̄ de plande
sc̄tū Bonauētura Schor̄ 7 alij q̄z vna rō ē. qz nō t̄m d̄z recōsile
ari deo talis. s̄ etiā eccl̄ie ad h̄ q̄ digne sumat sacramētū vn̄itatis
eccl̄ie Ad hec allegat̄ doctor Nicola⁹ dinkelpyl ibidē 7 alij Hugo
nē de setō victore. q̄ d̄r in libro de p̄tate ligādī atqz soluendī Buda
cter dico si añ sacerdot̄ absolutiōz criminol̄ ad cōiōez corp̄is ch̄i
accedat p̄ certo sibi iudiciū māducatur et bibit etiā si t̄m̄ antes mltuz
peniteat. 7 etiā vebemēter doleat 7 ingemiscat. hec ille Intellegēdo
q̄i h̄z cop̄iā sacerdot̄. pur̄ d̄r Tho. d̄ argētina post alios ibidē i q̄r
to Lesler igit̄ error h̄mōi venosus ne pctm̄ pctō accumulē. **¶** S̄
dubitat̄ de q̄uitate peccati fornicatiōis ꝓcubinarioz. p̄fert̄z sacer
dotū cōp̄atiue ad homicidiū. **¶** Ur̄z sacerdos q̄libz fornicari⁹ eti
am ꝓcubinā nō tenēs pctō fornicatiōis q̄libz q̄m̄ peccat q̄ si aliq̄
occideret sic homicidiū ꝓmittat. R̄ndet̄ affirmatiue q̄si. p̄suppo
siti q̄busdā ꝓpōnibz q̄bz in veritate st̄tibz sequit̄ p̄c̄lo. p̄ma ꝓpositō
Ordo inseparabil̄ ꝓtinetiā h̄z annerā ex voto. **¶** Opinōis apte est
sc̄tū bonauētū in q̄rto. dif. xxxvij. sic em̄ q̄ regulā ab aliq̄ traditā
p̄f̄it̄ pura mōachalē 7 habitū suscipit eiusdē vbi ꝓtinetiā ānerā ē
d̄z ꝓsequēter vouere ꝓtinetiā. sic 7 ordo apud latinōs ex eccl̄iastica
institutiōe h̄z ꝓtinetiā annerā. 7 iō q̄ ordinē suscipit spōtance se ob
ligat. ita q̄ obligatō illa ꝓcedit ex statuto pariter 7 ex voto. 7 in su
sceptiōe ordiis ē solēnizatio voti. **¶** Opinōis q̄ necdū ex statuto ec
clesiēz etiā ex voto ordo sacer ꝓtinetiā h̄z annerā videt̄. b. Tho. i d̄
malo. q. vij. arti. vij. vbi d̄r. vrozē ducere in sacerdote ē ꝓceptū de
voto ꝓtinetē iplēdo. nō at̄ in laico qui nō vouit. hec ille. **¶** Promit
tit at̄ seu vouet q̄libet sacerdos. 7 cū iurat in gradu sacerdotij iu
giter manere s̄m̄ sanctiōes canonū dicēs. h̄ deo 7 sc̄tis a⁹ in p̄nti. ꝓ
mitto sic me de⁹ adiuuet 7 sancti⁹. **¶** Sanctiōes at̄ canonū h̄nt 7 in
iūgū ep̄is neminē debere ordinari nisi q̄ ꝓmisit se caste victurum
vt patet. xxvij. dif. nul. ū. **¶** Sc̄da ꝓp̄. maior ē obligatō voti q̄ iu
ramētī. 7 sic maior ē trāgressiōe voti q̄ iuramētī. pur̄ d̄r. b. To. sc̄da
sc̄de. q. lxxix. in vtraqz em̄ trāgressiōe irreuerētia deo fit. s̄ in vo
ro amplī. In iuramēto em̄ irreuerētia t̄m̄ fit ex q̄ nō verificat̄ qd̄
p̄ nomē ei⁹ ꝓmittit̄. In voto at̄ qz nō soluit̄ ꝓmissuz qd̄ deo debem⁹
et sic ibi ē infidelitas q̄ irreuerētiā etiā ꝓtinet 7 p̄. nō em̄ oīs irre
uerētia ē infidelitas. vtraqz t̄m̄ trāgressiō ē ꝓceptū ꝓme tabule
¶ Tertia ꝓp̄. trāgressiō iuramētī siue piuriū ē q̄m̄ pctm̄ q̄ bo
miciū. **¶** Opinōis ē Egidi⁹ de roma. in quodlibetis. 7. b. Tho.
in qd̄libetō ꝓmo. arti. xvij. qz piurare nomē dei videt̄ qd̄az diuini
nois denegatio. vū secūduz locū post idolatriā pctm̄ periurij tence
B

vt ex ordine pceptoz apparet. et sic cōtra pceptū p̄me tabule. homicidii
vni at̄ p̄ceptū sc̄de tabule. q̄ q̄m̄ ē p̄iuriū q̄ homicidii. Et q̄ in cā
cuiuslibz pcti fert̄ iuramētū manifeste ostēdit q̄ periuriū. p̄ mario
pco dz haberi. frustra em̄ in cā homicidij finis p̄trouerit ē iuramētū
si homicidii q̄m̄ ē p̄iuriū. p̄sumeret̄ em̄. q̄ q̄ maiorē culpā sc̄z
homicidij p̄misit nō vereret̄ minorē. s. p̄iurij icurrere. bec. b. **Thom.**
H opiniois ē etiā Cardinalis iurisq̄. in cle. de iure iu. 6. fi. q. ciiij
q̄ ibi d̄r. Ceteri paribz videt̄ dicēdū p̄iuriū mai⁹ aduulterio et homici
dio q̄ magis imediate resistit deo et charitati q̄ debem⁹ ferri in deuz
et sibi inherere. Quāuis at̄ circa p̄mā et tertiā. p̄pōnes sint opinioes
cōtrarie. n̄ q̄ sunt sc̄roz excellētissimoz doctoz et solidoz p̄sertz sc̄ti
Tho. et sc̄ti. Bonauē. et securioz. vic. q̄re merito sunt amplexande

Illis igit̄ p̄suppositis format̄ rō Quicūqz fragit̄ vorū v̄ iura
mētū violat. q̄m̄ peccat̄ q̄ si homicidii p̄misit. s. sacerdos qui
cūqz siue zebinari⁹ siue ali⁹ fornicās. q̄libet fornicatioe fragit̄ vo/
tū et violat iuramētū. q̄ quolibz pctō fornicatiois pl⁹ peccat̄ q̄ ho/
micidii p̄mittat. Maior p̄z ex p̄pōne tertiā p̄supposita. Minor p̄z
ex p̄mā p̄pōne. Itius sententiā et snie et veritatē quāqz mirabilis vi
det̄ effeminari⁹. ē etiā doctor sc̄tus **Thom.** i s̄m. natura. b. 4. gis. Et
et ibidē licet fornicatio simplex sit de minoribz pctis mortalibz in
laico et minorē culpe. sufficiēs t̄ ad dānationē et infernū intrādūz
In sacerdote at̄ ē de q̄m̄ iuris p̄pter voti fractionē. et p̄dicta p̄ eū de
etiā q̄ ad principalia allegātur. **Ulcricus** in s̄m. q̄ro d̄nice q̄re ad
uētus. d̄r fornicatio in clerico in sacris ē sacrilegiū. Et dat̄ s̄le in
alio s̄mo. de calice p̄secrato et sepulchro d̄ni qui aduertēt et ex co/
temp̄tu b̄mōi ad lutū v̄ latrinā sedā. p̄iceret̄ v̄nqz graue sacrilegiū
cōmitteret. Quid at̄ sacerdos qui emisit vorū p̄ncipie solēne solē/
nizatum p̄ susceptionem sacri ordis aliud ē q̄ sepulchro d̄ni viui
per vorū tā de m̄ m̄dicie deputatū. in q̄ q̄ solēne et p̄ ip̄m quis to/
taliter se subijcit diuino misterio. et s̄m. b. **Tho** sc̄da. sc̄de. q. lxxviii.
arti. vij. habet̄ p̄ hāc solēnitatē q̄dā sp̄ualis p̄secratio seu b̄ndictio.
Nūquid igit̄ sacerdos ad lutū luxurie se p̄iciēs. sacrileg⁹ dicet̄. et
Hēric⁹ berp in. vi. p̄cepto. d̄r q̄ formalr̄ sacrilegiū in voto solenni
b̄mōi p̄mittit̄ et p̄pue. p̄pter p̄secrationē dictā. **Uñ** d̄r. b. **Tho.** in. q.
dcā. sacrilegiū p̄pue sacre p̄sone est qd̄ agit̄ directe p̄ eius sc̄ritatem
pura si ego deo dicata fornicet̄. et eadē rō ē in alijs. bec ille. Et q̄ sa
cerdos fornicās p̄ iuramētū agit. p̄ut notat̄ s̄ in p̄pōne p̄mā. sequi
tur q̄ sit p̄iur⁹. Et q̄bz oibz post q̄stionē hāc narrat̄ videt̄ apte cō/
cludēdū. licet nō intellīgētibz et fornicarijs p̄sertim zebinarijs abfur
dū auditu sit et abominabile. vcz. ¶ **Dis** sacerdos fornicādo ē sacrile/
g⁹ et p̄iur⁹. et q̄m̄ rōtione q̄riēs peccat̄ q̄ si hoiez occidat. Nec stupē
da horribil⁹. p̄pō merito oibz sacerdotibz ex intimis ē attendēda. vt
videt̄ casus b̄mōi fornicatiois inēsus irritamētis plenissimus.

Sequitur aliud periculū nedum sacerdotum sed omniū cōcubia- riorū quo ad cōtritiōz & cōfessiōez

¶ Circa omnes ꝓcubinarios restat difficultas nō parua
quo ad eoz cōtritiōez ꝓctōz rite faciēdā. Requirit em̄ fm̄ cōmunē le-
gē ꝓparatio añ iustificatiōez & ꝓtritiōē verā in q̄ oportet mlta cō-
siderare. Un̄ tenet fm̄. b. Tho. in q̄to. dist. xvij. & alios de singulis
singillatim cōteri ꝓctis mortalibz q̄ eadē bz in mēoria seu q̄ pōt
ingrere tenet recogitare ad inueniēdū reducēdo ad mēoriā dolen-
do de singlis singularit. Quāvis ī ꝓuilegiata iustificatiōe. vt ī Pau-
lo. latrone & maria magdalēa nō fuerit ꝓcubula ꝓparamēta s; subī-
dā subito. & alios q̄tidie sanat successiue in cursu cōi. sicut in aiabz
fecit. vt dr. b. Tho. in summa cōtra gētiles. Quibz ꝓcāz ꝓcānduz
est circa ꝓcubinarios ꝓsertim inueteratos q̄ raro rite cōterent. ꝓnt
em̄ vt in plurimū et si nō oia saltē plurima mortalia reducere ad
memoriā de singlis displicētiā hūdo. ad quod requirit tps nō bre-
ue & diligētia nō parua. quē laborē recusāt. ꝓpter amaritudinē an-
nerā. Exempli cā. ꝓt cōcubinariꝓ sacerdos cū suos oēs parochis
nos cognoscat singulariter discutere per ꝓsonas & circūstātiās quibz
bus & quoniens indigne ministrāuit sacramēta. & sic de alijs ꝓctis
Quo mō ergo & q̄ rite et debite de singulis. singulariter cōterantur
videāt ipi. & eozum cōfessor necessario aduertat. res em̄ nō parui
ponderis. periclitantur. Namq; si nō rite fit due anime in qualibz
cōfessione. ꝓt theologie ꝓfessor venerabilis Labertus de monte
asserere solebat. ipositiōez manū abhorēt q̄ fere nihil ꝓiculosiꝓ.

¶ Insuper considerandū q̄ eadem ratione deficiunt in cōfite-
do. non enim rite se discutūt examinādo. quod pater. cōfitentur
enim ꝓsertim inueterati concubinariꝓ solum peccata in breui ꝓ-
acta ꝓst vltimā cōfessionē. de antea autem factis & cōfessis to-
to tempore status eozum quo concubinam habuerūt nec cogitāt
nec cōfitentur excecati ꝓ errorem se tuos de illis ꝓstātes. Sz
reuera falluntur. tenent enim de omnibus peccatis toto tempore
sui concubinatus ꝓactis etiam sepe cōfessis iterato de nouo cō-
fiteri etiam numeraliter in eadem specie quantum possibile fuerit

¶ Oicis forsan chaos confusum hoc aggredi quis pote-
rit quin ebesceret. durus hic sermo

Rūdetur q̄ discretio eius maturitate nō est impossibīle. licz videat
et sic vteūq; difficile. Et q̄uis dur⁹ h̄ fmo sit. nīhilomin⁹ tñ verus
Rō sepe patuit. qz fm̄ doctores de rite p̄tritis solū p̄t q̄s debite con
fiteri z absoluti. s; in toto tali statu criminoso nō ē p̄cubinari⁹ cōtri
tus rite. vt patuit lege s̄. in p̄ma z alijs p̄clusiōibz. v̄l' ex p̄te recidit
v̄l' ex p̄te scādali. s; nec debite absolut⁹ nec p̄fessus. z p̄ p̄ns tenet de
nouo d̄ oibz iterato p̄fiteri etiā nūq; in eadē specie explicādo. si p̄t
put vult dñs Anthōin⁹ post. b. Tho. iij. pte. xi. xiiij. c. xix. s. vij. Mo
dū at ad rite p̄fite dū p̄cubinarijs z d̄ctis correspondētia s̄t Angel⁹
in summa. titu. interrogatio v̄z. Si iuuentis p̄fessor q̄ peccator nō
adhibuit debitā diligētā vt mēoriā suoz p̄ctoz habeat. vtputa qz
oportet iterare p̄fessiones de mlto tpe et ip̄e penitentes h̄ nō cogita
bat z p̄pterea nullā posuit diligētā sup p̄ctis cōfessis. tūc admonē
dus ē vt vadat z conct̄ reducere ad memoriā sua petā discurredo
p̄ status q̄s habuit. p̄ officia q̄ exercuit. p̄ loco in q̄to habitauit. vt
sic integre p̄fiteri valeat. hec ille. S; heu q̄s vnq; de p̄cubinarijs re
mittit ad se debite recolligēdū. s; vt in plurimu; periculosissimē oēs
fere ex arrupto absoluūt. Verū si q̄s p̄cubinari⁹ chaos d̄ctm̄ h̄
immēsuū attētat de singlis in toto statu z tpe p̄cubiat⁹ pact⁹ rite q̄s
tū p̄t p̄terēdo cū firmo p̄posito abijciēdi p̄cubinā. ita q̄ tollat occa
sio p̄cti z scādaliū primi. vt d̄ctm̄ ē in q̄rta p̄cl'oe. tal' licz p̄ter p̄posi
tū recidit et z p̄cubinātū cōtinuet. de illis tūc sic rite cōfessis non te
net iterato cōteri z p̄fiteri. cū rite p̄ verā penitētiā sint deleta. Sed
q̄s ē hic inter cōcubinarior z laudabim⁹ cū q̄ ita rite p̄terit z cōfiteat
Rara siqdē auis p̄fettim̄ inter sacerdotes cōcubinarior vir cori
gibiles Teste Crisostimo sup marth. c. xxi. vbi dicit. Quis clericum
vidit penitentiā agentē. Dia cū q̄cūq; in scriptur' sunt. p̄pter quo
tidianā meditationē añ oculos ei⁹ inueterata sunt z vilis estimant
Nihil at impossibili⁹ ē illū corrigere q̄ oia scit. z tñ cōtemnens bo
nū diligit malū. Propterea cleric⁹ q̄ sp̄ meditat' scripturas aut om
ni modo obfuatur⁹ est z erit perfectus. aut si semel ceperit illa con
temnere nunq; exercitat' in illis vt teneat illa. Et si de p̄cubisus hu
militer se non ideo dolet quia peccauit. sed confundit qz gloriā
perdidit. Hec ille.

Sequitur exhortatio de Concu binis abijciēdis et cōcubinarior abiectionibus inualidis

Quod igitur concubinarum omnes legis nature et gratie purgatores expulsi
giscamini redite ad cor. via peccate picula peccate dāna. oia eis bona
meritoria et fructifera vobis aut sunt infructuosa. et mortua. aut
morsifera noua mortalia adducētia. put contingit circa sacramēta
vt declaratū est supra cōfōe q̄rta et hec oīno in h̄ statu cōcubiat̄
vt declaratū est supra cōfōe q̄rta et hec oīno in h̄ statu cōcubiat̄
sub pena dānatōis eterne sunt omittēda et nō continuāda. Aut vt
dicū ē q̄ sunt mortua. vtputa ieiunia. via. oīones. elemosine. p̄ca
tis et ceteraz. virtutū opa. carēt em̄ humore vite charitatis scz et ḡte
et sic m̄ q̄ nō absorbentini ac fm̄ vinctū singla via a diabolo
perimātur et deuasētur. Et p̄pter hec picula vitāda de Vincenti
hec bona licet sunt mortua. nō sunt cōtinuāda et nō omittēda s; au
gmentāda. Valēt em̄ adhuc ad m̄tra. fm̄. b. Tho. et Albertū i quar
to. valēt ad dispositionē ḡte ad bona tpalia h̄nda. et assuefactiōem
in bonis. Nihilomin⁹ mortua manēt vero p̄mio vite carentia. **Q**
dānū lamētabile q̄ oia virtutū opa p̄ncipali suo frustrantur sine.
Q vita porcina nullā verā admittēs virtutē aiām ita nobilē dei in
signitā imaginē tā miserabilr deturpādo. **Q** farina cōmutatio pro
re vesana et fetida abominabili et momētanea tot annullare bona
et amittere eterna. Reuera singulis diebus h̄i masticat̄ liquet p̄bi
ppositio verissima qua dixit. Vno incōueniēti dato alia multa se
quūtur. Tollat̄ q̄ h̄ incōueniēs. scz cōcubina. Etenim femina talis.
Femina sar sathane. fetens rosa. dulce venenū. Pichēs sub mellis
dulcedine pocula fellis. Abūciat̄ inq̄ tā lōge vt cā peccati tollatur
et suggestiōni addit̄ p̄cludat̄. als Flāma recēdescit q̄ mō nulla
fuit. **Q** Demū ponūtur q̄dā obiectiōes cōcubinarioz. q̄z vna p̄nci
palis paruit supra. in fine tertie cōfōis. Arguūt adhuc p̄fert; iu
venes cōcubinarū. difficile ē iuuenē abstinere ab actu carnis. q̄re
cōtinētie in eis a b̄to Hieronimo. p̄ martirio cōputat̄. s; nō omnes
possum⁹ cē martires. meli⁹ ergo videt̄ q̄ vnā cōcubinā habeam⁹. **Q**
diuersas maculare. ex glutino amoris vinculati neqm⁹ separi. Rū
det sc̄tus Bonauē. in q̄rto. dis. xxx vij. dicens. Reuera iuuenē absti
nere hoc difficillimū ē. qz qui ignē abscondit in sinu quō p̄t cū ferre
vt eius plante nō ardeat. Difficile ē extinguere ignēz immitendo
lingna. s; facilimū ē supfundēdo aq̄. Si em̄ vis cōtinere necesse
habet mulieres effugere. et carnē macerare maxie si iuuenis es. q̄
si h̄ feceris et cōtinētiā amare ceperis fiat tibi nō solū nō difficile i
mo p̄ oia facile. lex em̄ noua onus leue. et rōne charitatis. que cete
ra mādara facit facilia qua qui caret difficulter potest onus porta
re. Hec ille seraphicus doctor. et alia plura.

Nec dicas, impossibile videt ex nimio amore me posse separari
aut continere. Certe erras. E enim preceptum divinum non fornicari et pericu-
la vitare fornicationis. propter possibile est cum deo impossibile non precipi/
at. et oppositum dicere blasphemiam extat gradus. Signum autem possibile/
tatis per si gradus pena pecuniaria aut manus vni⁹ mutilatio aut de
capitationis iniungere nisi abieceris concubinam aut a fornicatione desu-
stas utique abieceris concubinam et continenter viueres. cesses et dicere. et
continere sit impossibile. put etiam declarat doctor Nider in suo prece-
ptorio. Imputa et prope malicie et corruptioni que totum mundum corruptum
est. et enim doctor Vincetius in summo. exaltationis sancte crucis. Creditur quod
maior pars danatorum erit ex peccato luxurie ideo cauere oportet et refrenare
corpore per abstinentias. mortificationem inclinacionem. cauendo ab occasioibus
et orare. als de Bernar. quod maius miraculum esset viuere caste quam su-
scitare mortuos. hec ille. Arguit adhuc alij latentem amore infecti
pallidando excusationes dicentes. Decetero non peccabo cum mea concubina
abijcere tamen non audeo nec volo. iret namque ad lupanar. alijque innuere
periculum immergeret. Ruder doctor Vincetius in quodam sermone. Illo
stante quod concubina tua lupanar intraret tu te saluares et ipsa sola
danaret et non ambo. ideo oportet eam expellere et abijcere ut scadalizati de
mala via vita edificent. hec ille doctor setus. Item scire quod con-
cubina velit se ipsam interire cultello vel in aqua. aut quis modo.
quod admodum quedam fatuelle dum audiunt de abiectioe carum fingere so-
lent. presertim cum pueris plurimis alique sint onerate. Atque huiusmodi
interemptio et homicidium permittendum est antequam eam tecum per cohabitatio-
nem teneres. imo esto per impossibile quod totus mundus periret si dimiseris
concubinam. adhuc ex precepto teneris ipsam abijcere et dimittere. teipsum
pre ceteris saluando. Ordo namque charitatis secundum b. Tho. scilicet scilicet sub
precepto cadit sicut ipsa charitas et sic expostulat ut pro sua salute alij
quibuscumque preferre debes nec sunt facienda mala ut inquit apostolus ad Ro-
manos. ut eueniant bona. Abijcia igitur laqueus infernalis plenius mise-
ris ne in breui contingat audiri. scilicet cunctis formidanda et horribi-
lis. Apocal. xvij. Tantum ei date tormentum et luctum quantum
glorificatus fuerit in delicijs.

De decretalibus

De cohabitacione clericorum et mulierum

Inhibendum est ut nullus sacerdos feminas de quibus suspitio
possit oriri retineat.

Si quisquam sacerdotum. id est presbiter. diaconus. subdiaconus.
de quacumque femina. crimine fornicationis suspectus post primam secun-
dam et terciam admonitionem inuentus fabulari et aliquo modo con-
uersari cum ea excommunicationi subdatur

Clericos in sacris ordinibus constitutos qui publice tenent concu-

binas ad eas abiturandas nolum⁹ cōpelli. sed ipos p suspētionis et
interdicti sniam debes artius cogere vt mulieres ipas a se ita re-
moueant qđ de illis sinistra suspitio nō possit haberi

¶ Mandam⁹ q̄tenus clericos q̄ fornicarias habuerint studiose
monere c. retis. vt a se illas remoueāt. eas vltim⁹ minime admissu
ri. si vero ad quiescere cōtempserint. eos ab eccliaſticis bñficijs vsq̄
ad satisfactionē cōgruā suspēdat. Et si eas suspēsi p̄sumpserint
detinere. ipos ab eisdē bñficijs p̄petuo remouere curetis.

¶ Si clerici fornicarias detinēt. nisi eas ad secūdā vel terciā cō-
monitionē a se dimiserint. easdē de cetero cōrēpturi. liceat tibi eos
eccliesijs vel eoz portioibz appellatiōe postposita spoliari. officio
ipis nihilominus interdicto

¶ Prohibēdū q̄z ē. vt nulla femina ad altare p̄sumat accedere:
aut presbitero ministrare. aut infra cācellos stare siue sedere

¶ Et decreto. lxxij. dist. c. Si epūs.

¶ Si Epūs in fornicationē p̄sbiteroz diaconoz vel in crimen
incestus in sua prochia. p̄cibz vel p̄cio interueniēte cōsenserit. vlt cō-
missu; auctoritate officij sui nō impugnaverit. ab officio suspēdat
glo. de id ē dponat. ¶ Et i. fi. c. seq̄nt; Epūs q̄ talitū crimia
nō corrigat. magis dicend⁹ est canis impudic⁹ q̄ epūs

¶ Bartholomeus de Ebaumis in suo Confes-
sionali. Titulo. iij. c. i.

¶ Si qđ ꝛubina tenuit. vlt tenet publice vel occulte sp̄ ē in pctō
mortal: ideo nō est absolued⁹. nisi prius eam licenciet penit⁹ ab eo

¶ Si cōcubinari⁹ forsitā relatrabit. canones isti sunt abroga-
ti is sciat deū suā legē nō abrogasse. q̄ p̄cepit se ex toro corde diligi.
Totū vero cor nō ē apđ deū. c. aliq̄ vtiā nō maior ps ē apđ cōcu-
binā. Timeat ergo sniaz ꝛubinari⁹. quā c̄bis latur⁹ ē. Ite maledi-
cti in ignem eternum.

Bistichon De eligendo Plebanatu
qualis esse debeat.

¶ **Et** plebanus. felixq; parochia: sub qua

¶ Nec naaman. abraam. nec sem. nec viuūt belias.

¶ Per naamā. intellige leproſos. p̄ abraaz iudeos. p̄ sem nobiles aut
thirannoz officiales. p̄ belia monachos aut poti⁹ fratres mēdicā-
tes. a quibz parochie diu libere fuerunt. Et idubie tū etiā floruit re-
ligioꝝ vita c̄riana eccliaꝝ ductu spūs sancti directa fuit

Digit mi cōfessor hec modica

auscultāter veium aiaduertas et cōcubenarios ad firmū. positum
abijcendi cōcubinā vt nullius peccati mortalis periculū sit in mo-
ra efficaciter inducas aq̄ absoluas. Als tu cec⁹ cecuz ad infernū
ducteq; secū ꝛcipitas. Gase ex Argēntina. Anno. D. ccccc. vij.

[Faint, mirrored text from the reverse side of the page, likely bleed-through. The text is illegible due to its orientation and fading.]

